

ISSN: 2423 - 7655

Pajoheshha- e Mahdavi

A Research Quarterly in Mahdaviyyat
Thirteenth year, No 49, spring 2024

The plan of the Islamic revolution to lay the groundwork for the emergence

Dr. Mohammad Saber Jafari ¹

Abstract

The Islamic Revolution is the most important goal that it seeks to achieve; This article is among the various goals that have been stated for the Islamic revolution; It is the ultimate goal and the practical realization of all the goals of the prophets and divine saints. The imams of the revolution clearly emphasized this issue and stated that neglecting it is a great danger. To realize the emergence, a plan has been presented and moved based on it. Emergence requires preliminary steps, and the Islamic Revolution is a big step on this path, and it can be achieved by following the steps after the Islamic Revolution, that is, the Islamic system, the Islamic state, the Islamic society, the Islamic Ummah, the new Islamic civilization, and the resurrection of the oppressed

Keywords: Islamic revolution, foundation, emergence, civilization

1. Member of the faculty of Aindeh Roshan Qom Institute(Jafarimsaber@yahoo.com)

طرح انقلاب اسلامی برای زمینه‌سازی ظهور

محمدصابر جعفری^۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۳/۲۰

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱/۱۷

چکیده

انقلاب اسلامی مهم‌ترین هدفی را که به دنبال تحقق آن است؛ زمینه‌سازی ظهور و آمادگی برای آن است. این مطلب در میان اهداف مختلفی که برای انقلاب اسلامی بیان شده؛ قله و هدف غایی است و تحقق عملی تمام اهداف انبیاء و اولیای الهی است. امامین انقلاب به صراحت بر این موضوع تأکید کرده و غفلت از آن را خطری بزرگ بیان می‌دارند. برای تحقق ظهور، طرحی ارائه شده و براساس آن حرکت شده است. ظهور مقدماتی لازم دارد و انقلاب اسلامی گام بزرگ این راه بوده و با طی مراحل پس از انقلاب اسلامی یعنی نظام اسلامی، دولت اسلامی، جامعه اسلامی، امت اسلامی و تمدن نوین اسلامی و رستاخیز مستضعفان، دست‌یافتنی است.

واژگان کلیدی:

انقلاب اسلامی، زمینه‌سازی، ظهور، تمدن.

مقدمه

انقلاب اسلامی، به دنبال تحقق اهداف انبیاء و امامان و الگوبرداری از آنان، حاکمیت اسلام و تحقق جامعه‌ای پیشرو است. الگوسازی ایران (دولت و مردم) جهت تحقق تمدن نوین اسلامی با شاخصه پیشرفت در تمام ابعاد و بالاخره زمینه‌سازی ظهور بوده است. در سخنان امامین انقلاب و در شعارها و آرمان‌های مردم و نص قانون اساسی جمهوری اسلامی (نظیر اصل دوم)، ابعاد مختلف این اهداف به روشنی قابل رویت است. برای رسیدن به تمدن نوین

۱. عضو هیئت علمی مؤسسه آینده روشن قم (Jafarimsaber@yahoo.com).

اسلامی و زمینه‌سازی ظهور مراحلی بیان شده است. تبیین این مراحل و رابطه هر کدام از آنان با دیگری چیست؟

اهداف انقلاب اسلامی

تلاش برای حاکمیت اسلام بر جامعه و رواج ارزش‌های دینی در کشور، استقلال‌خواهی (بیانات رهبری، ۱۳۸۷/۰۲/۱۱) و قطع هر نوع وابستگی (بیانات رهبری، ۱۳۷۹/۰۲/۲۳؛ موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۱، ۸۱)، آزادی (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۱، ۱۹۱)، عدالت و رفع تبعیض‌ها (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۱، ۳۳۷؛ بیانات رهبری، ۱۳۷۹/۲/۲۳)، احیای کرامت انسانی و نقش داشتن مردم در حاکمیت بر تعیین سرنوشت خود (بیانات رهبری، ۱۳۸۲/۰۷/۲۲ و ۱۳۷۹/۰۲/۲۳)، ساختن ایرانی پیشرو در دستاوردهای بشری، دارای تکامل انسان و عروج انسانی (بیانات رهبری، ۱۳۸۷/۰۲/۱۴)، پیشرفت مادی و گسترش رفاه (بیانات رهبری، ۱۳۷۷/۰۷/۱۵؛ موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۵، ۲۴۵-۲۴۶)، زمینه‌سازی برای رشد و تکامل انسان‌ها در جامعه و حذف عوامل فساد (بیانات رهبری، ۱۳۷۰/۰۸/۰۱؛ موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۱، ۱۰۵) و... نمونه‌هایی از شعارها و خواسته‌های مطرح شده انقلاب بوده است.

مقام معظم رهبری در این باره می‌فرمایند:

در عصر غیبت حکومت دینی به دنبال تحقق اهداف اسلام و بسترسازی تشکیل حکومت مهدوی و زمینه‌سازی برای ظهور آن حضرت است حتی توجه به حکومت حضرت مهدی عج خود الگویی است برای حکمرانی.

تحقق اهداف انبیاء و اولیاء و پیروی و الگوبرداری از آنان

امام راحل با توجه به این که «اگر آمال انبیاء در يك كشوری تحقق پیدا بکند آن - ولو بعض آمال انبیاء - آن کشور رو به اصلاح می‌رود» (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۱۶، ۱۶۳)، هدف انقلاب اسلامی را تبعیت از اهداف حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله بیان می‌داشته و می‌فرماید:

... انبیاء برای سعادت بشر مبعوث شده‌اند؛ یعنی سعادت همه جانبه بشر: سعادت دنیای بشر، سعادت حیات دیگر بشر. آنها می‌خواستند که انسان‌ها را به کمال لایق به انسانیت برسانند. بشر زیر این بار بسیاری‌شان نمی‌روند و نرفتند. ما هم به تبع نبی اکرم صلی الله علیه و آله قیام کردیم برای این که این ملت محروم را به کمال لایق خودش برسانیم (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ش: ج ۵، ۵۴۴-۵۴۵).

امام خمینی رحمته الله علیه تلاش برای پیروی و الگوبرداری از انبیاء و اولیاء را یکی از مهم‌ترین اهداف و برنامه‌های انقلاب اسلامی بیان می‌دارد:

ما به پیروی از انبیای عظام از صفر شروع کردیم. انبیاء برای دعوت و قیام بر ضد طاغوت از صفر شروع می‌کردند، ملت مستضعف ما، به تبعیت از تعلیمات اسلام و قرآن کریم، دعوت اسلامی را لیبیک گفت و هرچه رنج و زحمت دید مصمم‌تر و هرچه شهید داد مصمم‌تر شد (همان: ج ۷، ۲۴۱).

حیات طیبه

از مهم‌ترین اهداف انقلاب اسلامی، تحقق حیات طیبه است. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید:

انقلاب اسلامی به وجود آمد تا به ملت ایران، حیات طیبه بدهد. حیات طیبه، یعنی آن چیزی که قرآن می‌فرماید: «فلنحیینه حیاة طیبة». این ثمره و هدف نهایی این انقلاب است. حیات طیبه، یعنی یک ملت، هم از لحاظ مادی، زندگی روزمره، رفاه، امنیت، دانش، سواد، عزت سیاسی، استقلال اقتصادی، رونق مالی و اقتصادی برخوردار باشد و هم از جهت معنوی، انسان‌های مؤمن، خدانشناس، پرهیزکار و برخوردار از اخلاق والای الهی در آن زندگی کنند. این حیات طیبه است (بیانات رهبری در دیدار با مردم ساری، ۱۳۷۴/۷/۲۲).

تمدن‌سازی و رهائی از جهان بینی ظالمانه و فاسد تمدن غرب

یکی دیگر از موارد مهم در اهداف نظام اسلامی، ایجاد تمدن نوین اسلامی است. پیشرفت کشور، عدالت اجتماعی در کشور، اقتدار کشور، تشکیل جامعه اسلامی در کشور و در نهایت رسیدن به تمدن نوین اسلامی و تمدن بزرگ اسلامی؛ هدف‌های انقلاب اینهاست (بیانات رهبری در ارتباط تصویری با مردم آذربایجان شرقی، ۱۴۰۰/۱۱/۲۸).

امام خمینی رحمته الله علیه در این باره با عنوان تمدن محمدی و تمدن رسول اللهی می‌فرمود:

همه مکلفیم که حفظ کنیم این را. با این نهضت اسلامی ما تا این جا آمدیم و قدرت‌ها را عقب زدیم؛ با این نهضت اسلامی باید سازندگی کنیم از حالا به بعد. یعنی همه با هم، همه با هم به جلو برویم. همه با هم به [سوی] یک تمدن صحیح، نه «تمدن محمد رضایی»! تمدن الهی، تمدن رسول اللهی: آن که همه اقشار بشر را، سیاه و سفیدش را هیچ فرق نمی‌گذارد مگر این که به تقوا: إن أكرمکم عند الله أتقیکم. میزان تقوا است، میزان انسانیت است (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ ش: ج ۶، ۳۴۳).

هدف تمدن‌سازی با شاخصه‌های پیشرفت همه‌جانبه، آرمان‌خواهی و جهت‌گیری تمدنی، تبدیل جامعه به جامعه مطلوب، الگودهی، همراهی ملت‌ها، تشکیل امت بزرگ اسلامی، رستاخیز مستضعفان جهان بر علیه مستکبران و ظالمان در بیانات امامین انقلاب به ویژه مقام معظم رهبری به روشنی دیده می‌شود.

«یک عنصر دیگری که لازم است برای این حرکت، این است که این حرکت باید یک جهت‌گیری مشخصی داشته باشد؛ یک جهت‌گیری منطقی و قابل قبول، که در حرکت عمومی ملت ایران که ما داریم پیشنهاد می‌کنیم و مطرح می‌کنیم، این جهت‌گیری، جهت‌گیری به سمت جامعه اسلامی یا تمدن اسلامی است؛ یعنی می‌خواهیم برویم به سمت تشکیل یک جامعه اسلامی؛ و حرکت عمومی، ما را باید به این جا و در نهایت به یک تمدن پیشرفته اسلامی برساند» (بیانات رهبری در دیدار با جمعی از دانشجویان، ۱۳۹۸/۳/۸).

«هدف عبارت است از ساختن کشوری که بتواند در دنیا الگو باشد؛ «لتكونوا شهداء على الناس». آن چنان بالا قرار گیرید که بتوانید ناظر بر همه عالم باشید؛ بر همه روش‌ها، بر همه تمدن‌ها و مدنیت‌ها» (بیانات رهبری در دیدار پاسداران، جانبازان، دانشجویان و دانش‌آموزان، ۱۳۷۹/۸/۱۱).

«تمدن اسلامی می‌تواند با شاخصه‌های ایمان و علم و اخلاق و مجاهدت مداوم، اندیشه پیشرفته و اخلاق والا را به امت اسلامی و به همه بشریت هدیه دهد و نقطه رهائی از جهان بینی مادی و ظالمانه و اخلاق به لجن کشیده‌ای که ارکان تمدن امروزی غربند، باشد» (بیانات رهبری در اجلاس جهانی علما و بیداری اسلامی، ۱۳۹۲/۲/۹).

زمینه‌سازی

یکی از مهم‌ترین، بلکه اصلی‌ترین اهداف انقلاب اسلامی، زمینه‌سازی برای حکومت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه است؛ حضرت امام خمینی رحمته الله علیه در این زمینه فرمود:

شما باید زمینه را آماده کنی، تا آن بزرگوار بتواند بیاید و در آن زمینه آماده، اقدام فرماید. از صفر که نمیشود شروع کرد! جامعه‌ای می‌تواند پذیرای مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه باشد که در آن آمادگی و قابلیت باشد، و الا مثل انبیاء و اولیاء طول تاریخ می‌شود. چه علتی داشت که بسیاری از انبیای بزرگ اولی‌العزم آمدند و نتوانستند دنیا را از بدی‌ها پاک و پیراسته کنند؟ چرا؟ چون زمینه‌ها آماده نبود. چرا امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب عجل الله تعالی فرجه در زمان خودش؛ در همان مدت کوتاه حکومت با آن قدرت الهی، با آن علم متصل به معدن الهی، با آن

نیروی اراده، با آن زیبایی‌ها و درخشندگی‌هایی که در شخصیت آن بزرگوار وجود داشت و با آن توصیه‌های پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره او نتوانست ریشه بدی را بخشکاند؟ آن وقت اگر امام زمان علیه السلام در یک دنیای بدون آمادگی تشریف بیاورند، همان خواهد شد! باید آمادگی باشد. این آمادگی چگونه است؟ این، همانی است که شما نمونه‌هایی از آن را در جامعه خودتان مشاهده می‌کنید. امروز در ایران اسلامی چیزهایی از درخشندگی‌های معنوی وجود دارد که در هیچ جای دنیا نیست. تا آن جایی که ما خبر و گزارش و اطلاع داریم؛ از قضایای دنیا بی‌خبر هم نیستیم (بیانات رهبری در دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت میلاد حضرت مهدی علیه السلام، ۱۳۷۶/۹/۲۵)

در بیانی دیگر می‌فرمایند:

انقلاب اسلامی ایران با تأیید خداوند منان در سطح جهان در حال گسترش است و انشاءالله با گسترش آن قدرت‌های شیطانی به انزوا کشیده خواهند شد و حکومت مستضعفان برپا و زمینه برای حکومت جهانی مهدی آخرالزمان مهیا خواهد شد (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ ش: ج ۱۵، ۲۱۲).

مقام معظم رهبری در این باره می‌گویند:

در عصر غیبت حکومت دینی به دنبال تحقق اهداف اسلام و بسترسازی تشکیل حکومت مهدوی و زمینه‌سازی برای ظهور آن حضرت است حتی توجه به حکومت حضرت مهدی علیه السلام خود الگویی است برای حکمرانی.

طراحی، مراحل وصول تمدن و ظهور

با مطالبی که گذشت، سخن در این است که برای رسیدن به اتفاق ظهور و زمینه‌سازی برای آن؛ طبیعی است نیاز به طرح و برنامه و سیاست‌گذاری است؟ آیا امامین انقلاب برای این اهداف؛ طرحی مدنظر قرار داده و بیان کرده‌اند؟ این طرح دارای چه مراحل و گام‌هایی است؟ امام خامنه‌ای؛ پنج گام را تا تمدن نوین اسلامی بیان می‌دارد؛ انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی، جامعه اسلامی، امت اسلامی یا تمدن نوین اسلامی. در چهلمین سالگرد انقلاب اسلامی ایشان در بیانیه گام دوم انقلاب، حاصل تلاش‌ها و هدف تلاش‌ها را تحقق تمدن نوین و در کنار آن بر زمینه‌سازی تحقق دولت عظمای ولایت تصریح می‌کنند.

انقلاب اسلامی و امامین آن علاوه بر اهدافی که برای کشور ایران بیان می‌دارند. برای امت مسلمان بلکه برای مستضعفان و بشریت اهداف و راه و مسیری را می‌گشایند. نه تنها مسلمانان را بر احیای دوباره اسلام و امت اسلامی و تمدن نوین اسلامی ترغیب می‌کنند که مستضعفان را

بر رستاخیز علیه مستکبران می‌خوانند.

به عبارتی برای تحقق زمینه‌های ظهور سه مرحله اصلی باید رخ نماید: انقلاب اسلامی؛ امت اسلامی یا تمدن اسلامی؛ همراهی مستضعفان جهان.

امام برای رسیدن به ظهور، سه گام را بیان می‌داشت. این موضوع را آقای عسگر اولادی در سال ۱۳۴۱ از گفت‌وگوی خود با امام خمینی رحمته‌الله‌علیه چنین بیان می‌دارد:

امام به من فرمودند: «از این جا که رفتید به برادران مان بگوئید حداقل مبارزه ما ۳۰ سال است هر کس می‌تواند بماند و هر کسی نمی‌تواند در کناری باشد و وظایفی که می‌تواند انجام بدهد». بعد فرمودند: «خیال نکنید بعد از ۳۰ سال آن را اسلامی کرده‌ایم یا دنیای اسلام را نجات داده‌ایم خیال نکنید که ما در ظرف ۳۰ سال همه‌مان زنده می‌مانیم ممکن است که ما در درگیری با کفار بین‌المللی بکشیم و کشته شویم.» بعد از آن مکتبی کردند و فرمودند: «شما بدانید که مبارزه ما سه مرحله دارد اول اسلامی کردن ایران، دوم اسلامی شدن کشورهای اسلامی، سوم اسلامی شدن جهان. آن روز است که به مولا عرضه می‌کنیم مولا جهان منتظر قدم مبارک شماست»^۱.

گام‌های رسیدن به تمدن نوین و آمادگی برای دولت عظمای ولایت

زمینه‌سازی برای ظهور و تحقق دولت ولایت عظمای اهل بیت علیهم‌السلام؛ غایت و هدف غایی و آرمان بزرگ انقلاب اسلامی است و از طریق تحقق تمدن نوین اسلامی قابل حاصل است. بنابراین آرمان خواهی و جهت‌گیری تمدنی، پیشرفت همه‌جانبه، تبدیل جامعه و حکمرانی به جامعه و حکمرانی مطلوب، الگودهی، همراهی ملت‌ها، تشکیل امت بزرگ اسلامی نکات مهم و اصلی است.

مراحل زمینه‌سازی تمدنی

امام خامنه‌ای راه رسیدن به تمدن نوین را طی مراحل، طراحی و راهبری نموده‌اند. در بیانیه گام دوم آن را در کنار آمادگی برای دولت عظمای ولایت بیان کرده‌اند. در بیانات دیگر نیز از زمینه‌سازی سخن فراوان گفته‌اند. در سخنان امام راحل مطلب دیگری آمده است که از جنبش مستضعفان بر علیه حاکمان و مستکبران و حزب مستضعفان جهان سخن گفته‌اند.

۱. بازنویسی بخشی از سخنرانی آقای عسگر اولادی در مدرسه حقانی قم به تاریخ ۱۵ بهمن ۱۳۸۳ که به روایت ایشان رسید و مورد تایید قرار گرفت (نقل از استاد پورسیدآقایی، فصل‌نامه انتظار، شماره ۱۴ و کتاب باجاری انتظار، ۲۱۲-۲۱۳).

جمع این مطالب گام‌های زمینه‌سازی تمدن مهدوی را از منظر امامین انقلاب روشن می‌سازد: ما یک انقلاب اسلامی داشتیم، بعد نظام اسلامی تشکیل دادیم، مرحله بعد تشکیل دولت اسلامی است، مرحله بعد تشکیل کشور اسلامی است، مرحله بعد تشکیل تمدن بین‌المللی اسلامی است. ما امروز در مرحله دولت اسلامی و کشور اسلامی قرار داریم؛ باید دولت اسلامی را ایجاد کنیم... این اساس کار ماست و به شما عرض کنم، در آن صورت کارآمدی جمهوری اسلامی هم مضاعف خواهد شد؛ چون مشکل اساسی‌ای که ممکن است برای نظام اسلامی پیش بیاید، کارآمدی در نگاه جهانی است؛ بگویند آیا توانستند این کار را بکنند، توانستند آن کار را بکنند؟ اگر ما قدم به قدم تحول درونی خود را جدی بگیریم و پیش ببریم و پایبندی خود را به ارزش‌ها و اصول خود عملاً نشان دهیم، کارایی و توفیقات ما هم بیشتر خواهد شد (بیانات رهبری در دیدار مسئولان نظام، ۱۳۸۳/۸/۶).

علاوه بر این بیان ایشان طراحی الگوی اسلامی ایرانی را از نخبگان کشور خواستار شده و به دلیل ذیل اهتمام ورزیدند:

طراحی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت در واقع ارائه محصول انقلاب اسلامی و طراحی یک تمدن جدید و پیشرفته در همه عرصه‌ها بر مبنای تفکر و اندیشه اسلام است. بنابراین افق کار باید بلندمدت و همراه با افزایش عمق دیده شود (دیدار با اعضای شورای عالی مرکز طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با رهبر معظم انقلاب، ۱۳۹۱/۱۲/۱۴).

مراحل تحقق زمینه‌های تمدن مهدوی در بیانات امامین انقلاب این‌گونه آمده است:

انقلاب مقدمه لازم و گام بزرگ

قیام بر علیه طاغوت و دشمنان دین و بشریت، وظیفه‌ای است که در آیات و روایات به شکل‌های مختلف بیان شده است.

آیات فراوانی که از لزوم برپایی توحید و اجتناب طاغوت و لزوم جهاد و قیام سخن می‌گویند (یوسف: ۴۰) مهم‌ترین رسالت پیامبران و اوصیای آنان، مبارزه با شرک و دعوت به بندگی خالصانه خداوند است:

﴿و لقد بعثنا فی کل أمة رسولا أن اعبدوا الله و اجتنبوا الطاغوت﴾ (نحل: ۳۶).

علاوه بر توحید، تسلیم در برابر دستورات الهی اطاعت از پیامبر و این که سخن او و راه او دستورالعمل و معیار قرار گیرد (نساء: ۶۴). دفاع از دین اسلام و سعی و تلاش برای گسترش آن و مبارزه با طاغوت‌ها یا جامعه مؤمن را از تسلیم‌پذیری در مقابل کفار و تسلط ایشان (نساء: ۱۴۱) ممنوع می‌دارد یا به پیامبر، جهاد و مبارزه با کافران و منافقان و شدت گرفتن بر آنان را دستور

می‌دهد (تحریم: ۹) علاوه بر آن به پیامبر و رهبر الهی دستور می‌دهد مؤمنان را نیز بر این جهاد و قیام، همراه و ترغیب کن (انفال: ۶۵) در آیاتی بر عزت مؤمنان (منافقین: ۸؛ فاطر: ۱۰؛ نساء: ۱۳۹) تأکید می‌کند یا بر جامعه مؤمنان جهاد برای نجات مستضعفان را وظیفه لازم بیان می‌دارد. جامعه مؤمنان مورد نقد قرار گرفته که چرا به یاری مستضعفان بر نمی‌خیزید که راهی برای نجات نداشته و از خدا نجات خود و نصرت و سرپرستی را می‌خواهند (نساء: ۷۵). استمرار جهاد و مبارزه، تا از بین رفتن فتنه‌ها و این که دین و... همه الهی (انفال: ۳۹) گردد بیان شده است. حتی سعادت‌مندی و وصول و نیل به بهشت در گرو جهاد و صبر و استقامت در این ره است (آل عمران: ۱۴۲).

در کنار آیات و در تبیین آن، روایات فراوانی است که بر این موضوع تأکید دارد؛ روایت‌هایی که وظیفه عالمان را براساس پیمان الهی، عدم سکوت و تحمل در ظلم ظالمان و شکم‌باره‌گی ظالمان و گرسنگی مظلومان بیان کرده است:

و الذی فلق الحبة و برأ النسمة لولا حضور الناصر و قیام الحجة و ما أخذ الله تعالی علی العلماء أن لا یقروا علی کظة ظالم و لا سغب مظلوم لألقت حبلها علی غارها و لسقیت آخرها بکأس أولها و لألفیتهم دنیاکم أهد عندی من عطفة عنز (نهج البلاغه، ۵۰)؛
به خدایی که دانه را شکافت و جان را آفرید سوگند که اگر دعوت و حضور این انبوه بیعت‌کنندگان نبود، و اگر آمادگی یاران، حجت را بر من تمام نمی‌نمود، و اگر خدا از دانشمندان و اصلاح‌گران و روشنفکران پیمان نگرفته بود تا ستم‌کاران شکم‌باره را برنتابند و به یاری و نجات ستم‌دیدگان و گرسنگان بشتابند، بی‌گمان هم‌چنان رشته کار را وامی‌نهادم و پایانش را بسان آغازش می‌انگاشتم.

امام راحل در سال ۱۳۲۳ برنامه قیام خویش را براساس آیه «قل إنما أعظکم بواحدة أن تقوموا لله مثنی وفرادی...» (سبأ: ۴۶)؛ قیام و انقلاب بیان می‌دارد (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ ش: ج ۱، ۲۱).

مقام معظم رهبری نیز وراثت از انبیاء را مبارزه با طاغوت بیان می‌دارد:

«إن العلماء ورثة الانبیا». ما اگر در کسوت عالم دین قرار گرفتیم - چه زن مان، چه مردمان، چه سنی مان، چه شیعه مان - ادعای بزرگی را با خودمان داریم حمل می‌کنیم. ما می‌گوئیم «نحن ورثة الانبیا». این وراثت انبیاء چیست؟ مبارزه با همه آن چیزی است که مظهر آن عبارت است از طاغوت؛ با شرک، با کفر، با الحاد، با فسق، با فتنه؛ این وظیفه ماست. ما نمی‌توانیم آرام بنشینیم، دل مان را خوش کنیم که ما چند تا مسئله گفتیم. با

این، تکلیف برداشته نمی‌شود (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار روحانیون و طلاب تشیع و تسنن کردستان، ۲۳/۲/۱۳۸۸).

با این نگاه و طرح کلی اندیشه‌ای امام خامنه‌ای، نقش انقلاب اسلامی در ظهور را تسریع بخش ظهور بیان می‌دارد:

امروز با انقلاب اسلامی ما که در خط ایجاد عدالت در سطح جهان است، انقلاب حضرت مهدی (ارواحنا فداه) یک گام بزرگ به هدف خود نزدیک شد. نه فقط به وجود آمدن حکومت اسلامی آن عاقبت موعود را به عقب نمی‌اندازد بلکه، آن را تسریع هم می‌کند و این است معنای انتظار... هر قدمی که در راه استواری این انقلاب اسلامی برمی‌دارید یک قدم به ظهور مهدی نزدیک‌تر می‌شوید (امام خامنه‌ای، ج ۳، ۲۵۰).

در بیانی دیگر این‌گونه می‌فرمایند:

انقلاب ما در راه آن هدفی که امام زمان برای تأمین آن هدف مبعوث و ظاهر می‌شود، یک مقدمه لازم و یک گام بزرگ است. ما اگر این گام بزرگ را بر نمی‌داشتیم، یقیناً ظهور ولی عصر عجل الله تعالی فرجه به عقب می‌افتاد. شما مردم ایران و شما مادران شهید داده و پدران داغدار و افرادی که در طول این مبارزه زحمت کشیدید، و شما ای امام بزرگوار امت، بدانید - که بهتر از همه ما می‌دانید - شما موجب پیشرفت حرکت انسانیت به سوی سرمنزل تاریخ و موجب تسریع در ظهور ولی عصر عجل الله تعالی فرجه شدید. شما یک قدم این بار را به منزل نزدیک‌تر کردید و با این انقلاب، مانع را که همان دستگاه و نظام پلید ظلم در این گوشه دنیا بود و سرطان بسیار خطرناک و موذی و آزاردهنده‌ای بود، کندی و قلع و قمع کردید (بیانات مقام معظم رهبری در خطبه‌های نماز جمعه تهران به مناسبت نیمه شعبان، ۱۳۵۹/۴/۶).

نظام اسلامی

طبیعی است پس از هر انقلابی، دستورالعمل‌ها براساس اهداف و هویت آن انقلاب تنظیم گردد. هویت انقلاب اسلامی براساس اسلام است و لذا باید براساس اسلام همه امور تعریف گردد. قرآن از مراجعه به طاغوت و حل مشکل و اختلاف را براساس غیر اسلام منع کرده و می‌فرماید:

﴿ألم تر إلى الذين يزعمون أنهم آمنوا بما أنزل إليك و ما أنزل من قبلك يريدون أن يتحاكموا إلى الطاغوت و قد أمروا أن يكفروا به و يريد الشيطان أن يضلهم ضلالاً بعيداً﴾ (نساء: ۶۰):

آیا ننگری به حال آنان که به گمان (و دعوی) خود ایمان به قرآن تو و کتبی که پیش از تو فرستاده شده آورده‌اند، چگونه باز می‌خواهند داوری به طاغوت برند در صورتی که

مأمورند که به طاغوت کافر شوند؟! و شیطان خواهد که آنان را گمراه کند گمراهی دور(از هر سعادت).

نوشتن قانون اساسی، تنظیم قانون‌ها و قراردادهای و تبیین معیار و ملاک اجرا در همه امور اگر مطابق انقلاب و اهداف آن صورت نگیرد از هویت انقلاب فقط اسمی باقی مانده و خیلی زود منحرف شده و مضمحل می‌گردد.

انقلاب اسلامی ایران نیز مطابق اهداف انقلاب و دلائل و عوامل و انگیزه‌های تحقق آن؛ نظیر عدم تسلط کفار، استقلال، آزادی، نجات از ظلم، عدالت و...؛ جز با تقنین و چارچوب‌سازی اسلام قابل تحقق نیست. قوانین حزب‌ها و مدعیان متأثر از ابرقدرت‌ها که بسیاری مخالف اسلام است قابل تحقق نبوده بلکه جریان انقلاب را به انحراف می‌برد. بنابراین بایستی، بلافاصله پس از انقلاب اسلامی، نظام اسلامی شکل گیرد. نظام اسلامی یعنی منبع تقنین و معیار و ملاک اجرا و ارکان تصمیم‌گیری در کشور؛ اسلام باید باشد. مقام معظم رهبری می‌فرمایند:

نظام اسلامی پس از انقلاب اسلامی تشکیل شد. شورش انقلابی و نهضت انقلابی می‌توانست انجام بگیرد، اما نظام غیراسلامی تشکیل شود. خیلی جاها این طور شده؛ در الجزایر همین طور بود. در الجزایر، نهضت، اسلامی بود. اصلاً پایگاه نهضت و رهبران نهضت، مسلمان‌ها بودند؛ اما بعد از آن که نهضت به نتیجه رسید، کسانی که اعتقادی به مبانی تفکر اسلامی نداشتند، آمدند قدرت را در دست گرفتند. این جا هم همین کارها داشت می‌شد. در همان روز ۲۱ بهمن و ۲۲ بهمن و ۲۳ بهمن از این کارها داشت می‌شد. بنده از نزدیک در جریان برخی از کارها بودم؛ داشتند حرکت می‌کردند که به اصطلاح خودشان یک جنبش کارگری و یک حرکت کارگری را بر این حرکت عمومی تغلیب کنند و همان فرمولی که در روی کار آمدن نظام‌های سوسیالیستی در دنیا معمول است - یعنی انقلاب طبقه کارگر - تحقق بدهند و بعد هم یک چند نفر سر کار بیایند؛ منتها امام را محاسبه نکرده بودند؛ یعنی این گوهر خدشه‌ناپذیر شکست‌ناپذیر را در محاسبات‌شان ندیده بودند؛ لذا سخت ضربه خوردند. حتی روز سوم بعد از پیروزی انقلاب راه افتادند آمدند جلوی بیت امام در مدرسه علوی و تظاهرات کردند و مطالبات به اصطلاح سوسیالیستی و کارگری را مطرح کردند. ولی نظام اسلامی تشکیل شد (بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

«نظام اسلامی یعنی چه؟ یعنی منبع تقنین و معیار و ملاک اجرا و ارکان تصمیم‌گیری در کشور معلوم شد چیست؛ ارکان حکومت - قوه مجریه، قوه مقننه، رهبری، قوه قضائیه و دیگر

ارکان - چیده شد و قانون اساسی آمد همه اینها را تثبیت کرد؛ لذا پایه‌گذاری‌های اصولی انجام گرفت» (بیانات رهبری در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

ایشان در بیانی دیگر در توصیه به شرکت‌کنندگان در اجلاس جهانی اساتید دانشگاه‌های جهان اسلام، خطر عدم تشکیل نظام اسلامی را پس از انقلاب و بیداری اسلامی می‌فرماید:

بیداری اسلامی را { باید } آسیب‌شناسی کنید. در کنار آسیب‌شناسی‌ها، تبیین هدف‌هاست. اگر هدف‌ها تبیین نشد، سردرگمی به وجود می‌آید، آشفتگی به وجود می‌آید. باید هدف‌ها تبیین شود. یکی از مهم‌ترین هدف‌های این بیداری، رهائی از شر سلطه استکبار جهانی است؛ این را باید صریح گفت ... یکی دیگر از هدف‌ها، نظام‌سازی است. اگر در این کشورهایی که انقلاب کردند، نظام‌سازی نشود، آنها را خطر تهدید می‌کند. در همین کشورهای شمال آفریقا ما یک تجربه‌ای داریم مربوط به شصت هفتاد سال پیش؛ اواسط قرن بیستم. در همین تونس انقلاب شد، نهضت شد، کسانی آمدند سرکار؛ در همین مصر انقلاب شد، کودتا شد، نهضت شد، کسانی آمدند سرکار - در جاهای دیگر هم همین‌طور - اما نتوانستند نظام‌سازی کنند؛ نظام‌سازی که نکردند، این موجب شد که نه فقط آن انقلاب‌ها از بین رفت، بلکه حتی آن کسانی که به نام آن انقلاب‌ها سرکار آمده بودند، خودشان از این رو به آن رو شدند، صد و هشتاد درجه جای‌شان را عوض کردند؛ خودشان هم خراب شدند. هم در تونس این اتفاق افتاد، هم در مصر این اتفاق افتاد، هم در سودان آن روز این اتفاق افتاد. حدوداً در سال‌های ۱۳۴۳ یا ۱۳۴۴ یا ۱۳۴۵، من و چند نفر از دوستان در مشهد رادیوی صوت‌العرب را گرفته بودیم و گوش می‌کردیم - که صوت‌العرب مصر از قاهره پخش می‌شد - آن‌جا سخنرانی جمال عبدالناصر و معمر قذافی و جعفر نمیری را که هر سه در یک جا جمع شده بودند، با هم پخش می‌کرد. ما در مشهد زیر فشار استبداد و دیکتاتوری له میشدیم، اما از این حرف‌های تند و آتشین به هیجان می‌آمدیم و لذت می‌بردیم. خب، عبدالناصر که از دنیا رفت، دیدید جانشین‌هایش چه کردند؛ قذافی هم دیدید چه جوری شد؛ نمیری هم که وضعش معلوم بود چه جوری شد. خود آن انقلاب‌ها هم عوض شدند؛ هم فکر نداشتند، هم نتوانستند نظام‌سازی کنند. باید در این کشورهایی که انقلاب کردند، نظام‌سازی شود؛ باید یک قاعده مستحکمی به وجود بیاید. این هم یکی از مسائل مهم است (بیانات مقام معظم رهبری، ۱۳۹۱/۹/۲۱).

ایشان تشکیل نظام اسلامی را، هم هدف انبیاء الهی بیان داشته و هم مقدمه تمدن اسلامی و تشکیل حکومت عدل مهدوی بیان می‌دارند: معلوم است که پیامبران هم برای چه آمدند: «لیقوم الناس بالقسط». اقامه قسط و حق و ایجاد حکومت و نظام اسلامی (سخنرانی در دیدار با اعضای جامعه روحانیت مبارز و مجمع روحانیون مبارز تهران در آستانه ماه محرم،

۱/۵/۱۳۶۸)؛ با آمدن پیغمبر یک نظام سیاسی به وجود می‌آید، یعنی هدف این است که یک نظام سیاسی به وجود بیاید - حالا این که کدام پیغمبر توفیق پیدا کرد این کار را بکند و کدام توفیق پیدا نکرد بحث دیگری است، لکن هدف این است که یک نظام سیاسی به وجود بیاید - که بتواند این اهداف (بعثت) را با تشکیل برنامه‌ها و مناسبات اجتماعی و مناسبات گوناگون بشری تحقق ببخشد. در این نظام سیاسی، آئین حکمرانی از کتاب خدا گرفته می‌شود و از آنچه خدای متعال بر پیغمبر نازل می‌کند، که می‌فرماید: «فبعث الله النبیین مبشرین ومنذرین و انزل معهم الکتاب بالحق لیحکم بین الناس فیما اختلفوا فیه؛ «لیحکم» یعنی «لیحکم کتاب»؛ این کتاب حکم کند بین مردم در آنچه باید انجام بدهند، و حاکم او است در همه تنظیم‌های اجتماعی (بیانات رهبری در سخنرانی تلویزیونی به مناسبت عید مبعث، ۱۳۹۹/۱۲/۲۱).

تشکیل نظام جمهوری اسلامی یکی از مقدمات این حرکت عظیم تاریخی (تشکیل حکومت عدل مهدوی) است. هر اقدامی در جهت استقرار عدالت، یک قدم به سمت آن هدف والاست (بیانات رهبری در دیدار با اقشار مختلف مردم در روز نیمه شعبان، ۱۳۸۷/۵/۲۷).

خط کلی نظام اسلامی، رسیدن به تمدن اسلامی است... این آینده برای نظام اسلامی، یک آینده قطعی و اجتناب‌ناپذیر است (بیانات رهبری در جمع اساتید، فضلا و طلاب حوزه علمیه قم در مدرسه فیضیه، ۱۳۷۹/۷/۱۴).

دولت اسلامی

نظام اسلامی نیازمند کارگزاری مومن و معتقد است که آن را عملاً تحقق بخشند. کارگزاری که رفتار فردی و رابطه با مردم و... اسلامی و براساس معیارهای اسلامی تطبیق دهند تا مردم هم همراهی نمایند.

در روایتی از امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام آمده است که فرمودند:

الناس بأمرائهم أشبه منهم بأبائهم (ابن شعبه حرانی، ج ۱، ۲۰۸)؛

شباهت مردم به امیران و حکمفرمایان شان بیشتر از شباهت به پدران شان است.

مردم براساس رفتار حاکمان شکل می‌گیرند و اگر حاکمان و مدیران و دولت‌مردان و کارگزاران عرصه‌های مختلف نظام اجرایی، قضایی، قانون‌گذاری و فرهنگی و... اگر مطابق اسلام عمل نکنند؛ باعث گمراهی و دوری از دین‌اند.

در روایتی دیگر عمر گوید: پیامبر خدا صلی الله علیه و آله ریشم را گرفته و در حالی که اندوه در چهره‌اش

هویدا بود؛ فرمود:

انا لله و انا اليه راجعون. جبرئیل نزد من آمد و گفت: انا لله و انا اليه راجعون. گفتم بله انا لله و انا اليه راجعون. چه شده جبرئیل؟ جبرئیل گفت: امت تو، بعد از مدت کمی پس از تو دچار گمراهی و فتنه می گردند. گفتم: فتنه کفر یا ضلال؟ گفت: همه اینها. گفتم: چگونه وقتی من در میان شان قرآن را می گذارم؟ گفت: به وسیله کتاب خدا گمراه می شوند. آغاز این هم از قبل حاکمان و قاریان است. حاکمان مردم را از حقوق شان منع می کنند و به آنان نمی دهند پس آنان را در فتنه و کشت و کشتار می افکند. قاریان نیز از هوی و هوس این حاکمان پیروی کرده و آنان را به راه ضلالت و گمراهی می کشند و هیچ کوتاهی نمی کنند.^۱

مقام معظم رهبری می گویند:

این نظام اسلامی فقط شکل نیست؛ محتوایی دارد؛ یعنی کارهایی باید در واقعیت زندگی مردم انجام بگیرد. تحقق این واقعیت ها در زندگی مردم، مردان و عناصر مؤمن و معتقد به خودش را - که دارای صفات و خصوصیات لازم هم باشند - می طلبد؛ این می شود دولت اسلامی (بیانات رهبری در دیدار با اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

«دولت اسلامی شامل همه کارگزاران نظام اسلامی است؛ نه فقط قوه مجریه؛ یعنی حکومت گران و خدمت گزاران عمومی. اینها باید جهت گیری ها و رفتار اجتماعی و رفتار فردی خود و رابطه شان با مردم را با معیارهای اسلامی تطبیق دهند تا بتوانند به آن اهداف برسند. بعد هم باید آن جهت گیری ها را در مد نگاه خودشان قرار دهند و به سرعت به سمت آن جهت گیری ها حرکت کنند؛ این می شود دولت اسلامی» (بیانات رهبری در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

«معنای شعار دولت اسلامی این است که ما می خواهیم اعمال فردی، رفتار با مردم، رفتار بین خودمان، و رفتار با نظام های بین المللی و نظام سلطه امروز جهانی را به معیارها و ضوابط

۱. عن عمر بن الخطاب، قال: أخذ رسول الله ﷺ بلحيتي وأنا أعرف الحزن في وجهه، فقال: يا عمر! إنا لله وإنا إليه راجعون، أناني جبرئيل أنفا فقال: إنا لله وإنا إليه راجعون، فقلت: أجل، إنا لله وإنا إليه راجعون، فم ذاك يا جبرئيل؟ قال: إن أمتك مفتتنة بعدك بقليل من الدهر غير كثير. فقلت: فتنة كفر أو فتنة ضلالة؟ قال: كل سيكون. فقلت: و من أين ذلك وأنا تارك فيهم كتاب الله؟ قال: بكتاب الله يضلون، وأول ذلك من قبل أمرائهم وقرائهم، يمنع الأمراء الحقوق فيسأل الناس حقوقهم فلا يعطونها فيفتتنوا و يقتتلوا، و يتبعوا القراء هوى الأمراء فيمدونهم في الغي ثم لا يقصرون. فقلت: يا جبرئيل! فبم يسلم من يسلم منهم؟ قال: بالكف والصبر، إن أعطوا الذي لهم أخذوه وإن منعوه تركوه (مجلسی، ۱۴۰۴ق: ج ۳۱، ۱۴۶).

اسلامی نزدیک‌تر کنیم» (بیانات رهبری در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸). ایشان در بیانی دیگر تأکید می‌کنند که داشتن اسم دولت اسلامی اهمیتی ندارد واقعا باید اسلامی بود:

اسم ما که دولت اسلامی باشد، کافی نیست؛ والا قبل از ما چند دولت جمهوری اسلامی دیگر در منطقه ما و آفریقا و جاهای دیگر وجود داشته و الان هم هست. قبل از انقلاب، در جایی دولتی تشکیل شد که ما شوخی می‌کردیم و می‌گفتیم جمهوری اسلامی امریکایی فلان جا! آن دولت با نام جمهوری اسلامی هم بود. بنابراین اسم ما دولت اسلامی باشد، کافی نیست؛ باید عمل و جهت‌گیری ما اسلامی باشد. اگر در اینها اختلال پیدا شد، حرکت مستمر و مداوم و پویانده‌ای که لازم است تا دولت اسلامی به صورت کامل شکل بگیرد، دچار نکث می‌شود و طبعاً کار عقب می‌افتد. البته دولت اسلامی کامل به معنای واقعی کلمه، در زمان انسان کامل تشکیل خواهد شد؛ ان شاء الله. خوشا به حال کسانی که آن روز را درک می‌کنند. همه ما انسان‌های ناقصی هستیم. ما به قدر توان و تلاش خود می‌خواهیم مجموعه کارگزاران حکومت را - که خودمان هم جزو آنها هستیم - به نقطه‌ای برسانیم که با نصاب جمهوری اسلامی تطبیق کند (بیانات رهبری در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

در بیانی دیگر افت و خیزهای تحقق دولت اسلامی را بدین صورت می‌فرماید:

تلاش و اقدام برای تشکیل دولت اسلامی از روز اول شروع شد؛ منتها افت و خیز داشته؛ پیشرفت و عقب‌گرد داشته؛ در جاهایی موفق بودیم، در برهه‌ای موفق نبودیم. بعضی از ماها وسط راه پای مان لغزید؛ بعضی از ماها در اصل هدف مردد شدیم؛ بعضی از ماها نتوانستیم خود را نگه داریم؛ دلیسته به رفتارهای طاغوتی شدید (بیانات رهبری در دیدار اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

در گام بعدی تحقق دولت اسلامی و اندیشه‌ورزی تحقق آن را از مسئولیت‌های حوزه علمیه بیان شده است:

امروز هم که بحمدالله نظام اسلامی به وجود آمده، تشکیل شده، ما منتظریم که دولت اسلامی به معنای واقعی و سپس جامعه اسلامی به معنای واقعی و سپس تمدن اسلامی به معنای حقیقی به وجود بیاید، حوزه علمیه مسئولیت‌های متناسب با این کار بزرگ را دارد، باید انجام بدهد. چه کار باید بکنید؟ باید بنشینید فکر کنید دیگر؛ اینها جزو آن موضوعات و مباحث فکری شماست (بیانات رهبری در دیدار طلاب حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۸/۲/۱۸).

جامعه اسلامی

پس از تحقق دولت اسلامی، جامعه اسلامی محقق خواهد شد. رهبر معظم انقلاب در این باره می‌گویند:

اگر دولت ما اسلامی شد، آن وقت کشورمان اسلامی خواهد شد. اگر من و شما در معاشرت مان، در رفتارمان، در طلب مالمان، در مجاهدت مان، نتوانستیم خود را به حد نصاب برسانیم، از آن دانشجو، از آن جوان بازاری، از آن عنصر در رده‌های پائین دولتی، از آن کارگر، از آن روستایی، از آن شهری چه توقعی می‌توانیم داشته باشیم که اسلامی عمل کنند؟ چرا مردم را بی خود ملامت می‌کنیم؟ نباید ملامت کنیم. اگر کمبودی هست، خودمان را باید ملامت کنیم؛ «لوموا انفسکم».

اول، ما اسلامی می‌شویم؛ وقتی اسلامی شدیم، «کونوا دعاة الناس بغير السنتکم»؛ آن وقت عمل ما مردم را مسلمان واقعی خواهد کرد و کشور، اسلامی خواهد شد؛ هم احکام و مقررات اسلامی است، هم اجرا اسلامی است، هم دولت مردان اسلامی اند، هم مردم به تبع حال و به تبع دولت مردان از لحاظ اخلاقی اسلامی خواهند شد. البته شیطان نمی‌میرد؛ شیطان زنده است. همیشه عده‌ای، جریانی، مجموعه‌هایی هستند که تسلیم شیطان بشوند؛ اما شکل کلی، اسلامی خواهد شد (بیانات رهبری در دیدار با اعضای هیأت دولت، ۱۳۸۴/۰۶/۰۸).

امت اسلامی

با شکل‌گیری دولت و جامعه اسلامی؛ ملت‌های اسلامی از آن الگو گرفته و امت بزرگ اسلامی و مدنیت اسلامی شکل خواهد گرفت. امام خامنه‌ای در این باره چنین می‌گویند:

وقتی که ملت ایران توانست خود را به آن نقطه‌ای برساند که بتواند به عنوان یک ملت مسلم به معنای حقیقی کلمه خود را به دنیا نشان بدهد، این بزرگ‌ترین تبلیغ اسلام است؛ ملت‌های دیگر هم روانه همین طرف خواهند شد و تشکیل امت بزرگ اسلامی که مایه عزت و مایه ترویج اسلام در سراسر جهان است، اتفاق خواهد افتاد؛ آن مدنیت اسلامی که انتظارش را داریم که بتواند بر مدنیت مادی گمراه‌کننده و فاسد غربی غلبه پیدا کند، آن روز تحقق پیدا خواهد کرد؛ مقدمه‌اش این جاست؛ مقدمه‌اش این است که ما ملت ایران بتوانیم به سمت الگو شدن پیش برویم، همه باید همت کنند؛ هم مسئولین باید همت کنند، هم آحاد مردم باید همت کنند. این قضیه هم قضیه یک سال و دوسال نیست، قضیه بلندمدت است؛ زمان می‌برد (بیانات رهبری در دیدار با اقشار مختلف مردم، ۱۳۹۵/۵/۱۱).

از سوی دیگر برای ایجاد تمدن عظیم اسلامی، اجتماع ظرفیت‌های کشورهای اسلامی لازم و ضروری است. مقام معظم رهبری در این باره می‌فرماید:

هدف نهائی نمی‌تواند چیزی کمتر از «ایجاد تمدن درخشان اسلامی» باشد. امت اسلامی با همه ابعاد خود در قالب ملت‌ها و کشورها، باید به جایگاه تمدنی مطلوب قرآن دست یابد... (بیانات رهبری در اجلاس جهانی علما و بیداری اسلامی، ۱۳۹۲/۲/۹).

«اگر ظرفیت‌های کشورهای اسلامی - ظرفیت عراق، ظرفیت ایران، ظرفیت کشورهای دیگر منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا - بر روی هم مجتمع بشود، اگر این ظرفیت‌ها به هم برسند، این دست‌ها در هم گره بخورند، آن وقت امت اسلامی نشان خواهد داد که عزت الهی یعنی چه؛ تمدن عظیم اسلامی را به جوامع عالم نشان خواهند داد» (بیانات رهبری در دیدار با جمعی از موکب‌داران عراقی، ۱۳۹۸/۶/۲۷).

امام راحل نیز ظهور را منوط به اجتماع مسلمانان بیان داشته و می‌فرماید: شما باید زمینه را فراهم کنید برای آمدن او. و فراهم کردن این‌که مسلمین را با هم مجتمع کنید. همه با هم بشوید. ان شاء الله ظهور می‌کند ایشان (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ ش: ج ۱۸، ۲۶۹).

با تحقق امت اسلامی و تلاش آن نوبت طراحی و ثمر رسیدن تمدن نوین اسلامی است. در این باره هم مقام معظم رهبری می‌فرماید:

امت اسلامی با یک تلاش مجاهدانه و مجدانه می‌تواند تمدن اسلامی باب این دوران را طراحی کند، شالوده‌ریزی کند، به ثمر برساند و آن را در مقابل بشریت قرار بدهد (بیانات رهبری در دیدار با مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی، ۱۳۹۴/۱۰/۸).

قابل ذکر است که تحقق تمدن نوین اسلامی لزوماً وابسته به تحقق امت اسلامی نیست. ممکن است نقطه‌ای کانون شکل‌گیری تمدن باشد؛ هرچند تحقق کامل و در همه ابعاد آن در جهان نیازمند میدان وسیعی به عنوان امت اسلامی است. چنان‌که برای زمینه‌سازی نیازمند تحقق امت اسلامی است؛ همچنین نیازمند همراهی مستضعفان جهان نیز خواهد بود.

رستاخیز مستضعفان جهان

امام راحل زمینه‌ساز ظهور را شوریدن مستضعفان جهان بر علیه مستکبران می‌داند و همراهی، همدلی، وحدت و همکاری‌شان می‌داند. حتی پیشنهاد تشکیل حزب مستضعفان جهان را برای ملت‌ها بیان می‌دارد:

انقلاب اسلامی ایران با تأیید خداوند منان در سطح جهان در حال گسترش است، و ان شاء الله با گسترش آن، قدرت‌های شیطانی به انزوا کشیده خواهند شد و حکومت مستضعفان برپا و زمینه برای حکومت جهانی مهدی آخرالزمان - عجل الله تعالی فرجه الشریف و ارواحنا لتراب مقدمه الفداء - مهیا خواهد شد. همان ای مستضعفان جهان، بر مستکبران آدمخوار بشوید و حق خود را از آنان بگیرید که خداوند با شماست و وعده او تخلف ناپذیر است. از خداوند قادر متعال پیروزی اسلام را خواهانم (موسوی خمینی، ۱۳۸۴ ش: ج ۱۵، ۳۴۹).

«امید آن است که مسلمانان و مستضعفان جهان به به پا خیزند و داد خود را از مستکبران بگیرند و مقدمات فرج آل محمد علیهم السلام را فراهم نمایند» (همان: ج ۱۸، ۴۶۲).

در بیانی دیگر با بیان ظلم‌ها و ستم‌های مستکبران و بت‌های حاکم بر جهان می‌فرماید: امروز چاره چیست و برای شکستن این بت‌ها چه تکلیفی متوجه مسلمانان جهان و مستضعفان می‌باشد؟ يك چاره که اساس چاره‌هاست و ریشه این گرفتاری‌ها را قطع می‌کند و فساد را از بن می‌سوزاند، وحدت مسلمانان، بلکه تمامی مستضعفان و دربند کشیده شدگان جهان، است. و این وحدت، که اسلام شریف و قرآن کریم بر آن پافشاری کرده‌اند، با دعوت و تبلیغ دامنه‌دار باید به وجود آید. و مرکز این دعوت و تبلیغ مکه معظمه در زمان اجتماع مسلمین برای فریضه حج است، که ابراهیم خلیل الله و محمد حبیب الله شروع، و در آخرالزمان حضرت بقیة الله - ارواحنا لمقدمه الفداء - تعقیب می‌کند (همان: ج ۱۸، ۹۱).

و چنان که گفتیم این گونه پیشنهاد می‌دهند:

و من یک پیشنهادی در چند روز پیش از این کردم که اگر این پیشنهاد را عمل نکنند، این اسباب این می‌شود که روابط ان شاء الله کم‌کم پیدا بشود. و او ایجاد يك «حزب مستضعفین»، تمام مستضعفین دنیا، اعم از مسلم و غیر مسلم - این دولت‌های غیر اسلامی که به مردم ظلم می‌کنند؛ ملت‌ها این طور نیستند. ملت مثلاً امریکا، ملت فرانسه، آنها که ظلمی نمی‌خواهند نکنند. این که ظلم می‌کند، آن که خلاف می‌کند، دولت‌ها هستند. آنها هم مستضعفین شان گرفتار مستکبرین است - اگر یک حزبی در عالم پیدا بشود، یک حزب عالمی، حزب مستضعفین، که همان «حزب الله» است، این مشکل رفع بشود. با رفع این دو اشکال، تمام مشکلات مسلمین رفع می‌شود؛ هیچ قدرتی با این قدرت‌ها نمی‌تواند مقابله بکند (همان: ج ۹، ۳۳۱).

ایشان روز قدس را مقدمه تحقق این حزب می‌داند و می‌فرماید:

روز قدس یک روز اسلامی است، و یک بسیج عمومی اسلامی بود. و من امیدوارم که این

امر مقدمه باشد از برای یک «حزب مستضعفین» در تمام دنیا. و من امیدوارم که یک حزب به اسم «حزب مستضعفین» در تمام دنیا به وجود بیاید، و همه مستضعفین با هم در این حزب شرکت کنند، و مشکلاتی که سر راه مستضعفین است از میان بردارند، و قیام در مقابل مستکبرین و چپاولگران شرق و غرب کنند و دیگر اجازه ندهند که مستکبرین بر مستضعفین عالم ظلم کنند، و ندای اسلام را و وعده اسلام را - که حکومت مستضعفین بر مستکبرین است و «وراثت ارض» برای مستضعفین است - متحقق کنند. تاکنون مستضعفین متفرق بودند، و با تفرقه، کاری انجام نمی‌گیرد. اکنون که نمونه‌ای از پیوند مستضعفین در بلاد مسلمین تحقق پیدا کرد، این نمونه باید به یک سطح وسیعتری، در تمام قشرهای انسانهای تاریخ، تحقق پیدا کند به اسم «حزب مستضعفین»، که همان «حزب الله» است و موافق اراده خدای تبارک و تعالی است که مستضعفین، وارث ارض باید بشوند. ما از جمیع مستضعفین عالم دعوت می‌کنیم که با هم در «حزب مستضعفین» وارد بشوند، و مشکلات خودشان را با دست جمع و اراده مصمم عمومی رفع کنند؛ و هر مسئله‌ای که در هر جا و در هر ملتی پیش می‌آید به وسیله «حزب مستضعفین» رفع بشود (همان: ج ۹، ۲۸۱).

لازم است متذکر شویم که رستاخیز مستضعفان جهان، لزوماً پس از تحقق تمدن نوین نخواهد بود. ممکن است چنان که امروزه شاهدیم در مناطق مختلف مستضعفانی بر علیه مستکبران و ظالمان و بر علیه تمدن غرب برخاسته و قیام کنند اما با تحقق تمدن نوین اسلامی، جنبش مستضعفان و برگشت و بی‌اعتنایی به مادیت و تمدن غرب و پذیرش راه نوین یعنی تمدن اسلام و آمادگی برای ظهور حضرت مهدی علیه السلام تحقق یافتنی‌تر است. به بیان دیگر، با تحقق تمدن نوین اسلامی و همبستگی مستضعفان جهان، با تبلور اسلام و ارائه الگوی موفق آن و تحقق تمدن نوین اسلامی؛ آمادگی برای ظهور و تمدن مهدوی، در جهان اسلام و مستضعفان پدید خواهد آمد.

نتیجه‌گیری

انقلاب اسلامی؛ به دنبال تحقق اهداف انبیاء و اولیای الهی و تلاش برای حاکمیت اسلام، رواج ارزش‌های دینی در کشور، استقلال و قطع وابستگی‌ها، آزادی، عدالت و رفع تبعیض‌ها و...؛ تمدن نوین اسلامی، الگوسازی برای مسلمانان و ایجاد امت اسلامی و همراه ساختن مستضعفان جهان و در نهایت آمادگی برای ظهور حضرت مهدی علیه السلام و زمینه‌سازی است. تحقق این امر آغاز به عنوان یک آرمان به هیچ وجه نباید مورد غفلت قرار گرفته و باید

سمت و سو و جهت همهٔ امور براساس آن باشد. مراحلی که در طرح امامین انقلاب به ویژه مقام معظم رهبری آمده است: پس از تحقق انقلاب اسلامی و تحقق نظام اسلامی؛ دولت اسلامی و جامعه اسلامی و امت اسلامی است. مقام معظم رهبری به این مراحل تأکید کرده و حرکت منطقی مدنظر را چنین می‌فرماید: نظام اسلامی در هر مرحله‌ای یکی از این اهداف را دنبال می‌کند، برای پیشرفت، برای رسیدن به نقطهٔ تعالی و اوج، برای ایجاد تمدن عظیم اسلامی؛ باید سعی کند به این هدف در این مرحله برسد. البته مرحله‌گذاری است، قطعه قطعه است. راهنمایان و هادیان و متفکران و مسئولان مربوط، این قطعات را معین می‌کنند، هدف‌گذاری می‌کنند، حرکت جمعی آغاز می‌شود. همه باید تلاش کنند که هر حرکتی در هر مرحله‌ای به اهداف خودش برسد. این آن نظام صحیح حرکت منطقی است (بیانات رهبری در دیدار با پنجاه هزار فرمانده بسیج سراسر کشور، ۱۳۹۲/۸/۲۹).

ایشان مسئولیت بزرگ حوزه‌های علمیه را فکر و تأمل و اندیشه‌ورزی در این باره بیان می‌دارد (بیانات رهبری در دیدار با طلاب حوزه‌های علمیه، ۱۳۹۸/۲/۱۸).

منابع

قرآن کریم

نهج البلاغه

۱. حرانی، ابن شعبه (۱۴۰۴ق)، *تحف العقول عن آل الرسول ﷺ*، قم: جامعه مدرسین، دوم.
۲. مجلسی محمدباقر (۱۴۰۴ق)، *بحار الأنوار*، بیروت: مؤسسة الوفاء.
- مرکز صهبا (۱۳۹۱ش)، *ولایت و حکومت (بیانات مقام معظم رهبری دربارهٔ ولایت و حکومت)*، تهران: مؤسسهٔ جهادی مرکز صهبا.
- موسوی خمینی، سید روح الله (۱۳۸۴ش)، *صحیفه*، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، اول.